

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 4551 Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului școlar 1890/1 sunt de a se conferi din fondurile archidieceșane următoarele stipendii:

2 stipendii à 100 fl. și unul à 60 fl. din fundațiunea „Francisc-Iosefină” pentru tineri din archidieceșă, cari studiază, și sunt lipsiți de mijloce suficiente pentru studii.

Concurenții au să-și prezenteze suplicele la consistoriul archidieceșan inclusiv până la 15 August st. vechiu a. c. instruite cu documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali.

b) testimoniu școlastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă.

c) atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială a părinților, și despre starea lor materială, și

d) eventual alte atestate recomandătoare.

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan, ținută la 12 Iuliu, 1890.

Consistoriul archidieceșan.

Sibiu, 13 Iuliu.

(1) Este o aparițiune de tot imbucurătoare, când vedem, că singuraticii magiari încep a vedé, că raportul, ce există între români și magiari este abnormal.

Acésta o deducem din 2 articuli publicați în diarele „Közérdek” din Aiud și „Délmagyarországi Lapok” din Timișoara, reproduși și de noi.

Autorul acestor articuli este domnul Solymosy Elek.

Bărbat născut și crescut în Transilvania, dar cu vederi mai limpezi ca mulți din compatrioții sei a venit la convingere, că ar fi multe de îndreptat până ce se ajungem la o înțelegere deplină. Ne pare bine, că a făcut începutul, și noi ca amici ai păcii interne, pentru care luptăm de decenii în marginile programului nostru, stăm bucuș de vorbă cu d-sa și cu toți aceia, cari în adevăr doresc pacea.

După părerea susnumitului domn ar trebui făcut începutul pe cale socială. Ar trebui ca încordarea, ce există între români și magiari să fie înlocuită prin raporturi mai amicabile și mai de suferit pe terenul social. Părerea acésta e foarte la loc. Ați

magiarii și au cluburile lor de lectură, societățile lor de caracter diferit, însă exclusiv național, și dacă păcatul acela l au ei, l avem și noi, deși nu în aceea măsură.

Va se dăca, puterile se risipesc și cele materiale și cele morali.

Românii ved și ei, că nu e bine cum trăim ați. Ved, că toate mișcările lor, și cele mai nevinovate sunt timbrate de pătimase, ved, că mai cu seamă dela anul 1874 în mod maiestrit s'a lucrat și se lucră, ca ei să nu se mai potă afirmă ca factori în viața de stat. Nu e de ajuns ca singuratici români să fie bine veduți în cercurile magiare, nu e de ajuns ca singuratici să fie chiar menagiați în contul poporului întreg, căci impregiurarea acésta nu ajută nimica, ca să se creeze alte stări de lucruri.

Românii acestia bineveduți și ocrotiți sunt rău veduți la conaționalii lor, sunt chiar priviți cu neîncredere, și e rău ales mijlocul ca prin acestia să se facă isprăvi. Isprăvile se pot face numai atunci, dacă adevăratele interese a le întregului popor român vor fi luate în considerare, dacă legea despre naționalități va fi deplin respectată, dacă legea pentru instrucțiunea publică de jos până sus va fi așa întocmită, ca cestiunile de limbă să nu fie scóse totdeauna la ivélă, de așa, ca limba magiară să se învețe în contul altor obiecte de învățământ și în contul culturi generale. Forța aici nu are loc. Nu este ați român în patrie care să nu recunoscă, că e necesar a cunoște bine și din temeiul limba statului. Ea e mediul, fără care un om, fie cât de cult, nu se pôte validită cu succes în viața de stat. Și dacă ar fi fost lăsați românii în bună voia lor de a și-o însuși, de sigur că ați mai mulți o ar cunoște, prețu și chiar și iubi, ca pe o limbă cu ajutorul căreia aici în patrie au ajuns de a se înțelege cu magiarii și a trage folóse în toate direcțiunile.

Este deci un punct foarte delicat acesta, și în punctul acesta frații magiari în adevăr sunt greu, foarte greu de capacitat.

Vin însă la mijloc și cestiunile politice. Administrațiunea de ați trebuie să recunoscem cu toți, că este de parte de idealul unei administrațiuni bune.

Fie ertatul bărbat de stat al Ungariei, Francisc Deák, a dis, ca să facem și nemagiariilor plăcută patria prin o administrațiune dréptă. Să ni se erte, dacă ținem morțiș, că administrația de ați este foarte nedréptă. În comitate cu maiorități românesci nu dai de un angloiat român. Ei bine! Cu cine să facem acum cercuri de înfrățire române-magiare. Domnii nu și fac de lucru cu plebea din popor, ér românii de valóre în viața socială ați numai sunt

decăt clerul. Puținii angloiați, ce sunt, sunt și ei rău situați, pentru că sunt numai de cei aplicați în clasa mai inferióră, în Budapesta nu este ați nici un jude român la curie, la tablele regesci prea puțin, ér cei dela tribunale câte unul față de 8 colegi de alt neam, apoi și acestia se retrag la caminul familiar, și ved de acte și le resólvă și nu se ocupă cu viața politică a poporului, nici nu pot, nici nu vreau, căci nu vor să se supună la neplăceri. Cu cine să începem deci a formă un cerc de înfrățire român-magiar? Unde sunt acele elemente, cari să le concentrăm spre o lucrare armonică și comună spre binele întregului.

Ca să putem face începutul, acela trebuie să vină tot de sus. Trebuie inaugurat un sistem mai loial față de naționalități. Nu e ertat a vedé în fie-care român un rău patriot. Patriotismul nu trebuie cumpănit cu cumpenele de până acum. Să ne dedăm a crede, că fie-care om cult și cu carte este om de omenie până nu ne convingem de contrariul. Și e ușor de a ne convinge.

Indată ce vom băgă de seamă, că un român și vede de oficiul seu, e om de onóre în afacerile publice și private, trebuie să-i dăm voie, ca el să se misce liber și negenat, trebuie să-l promovăm pe toate treptele, pe cari are drept după cualificațiunea lui să se suie. Dar nici nu e înțelepșesce ca în oficii să fie numai magiari.

Poporul când vede, că ordinele mai inalte le eșecută un român, nu vede în ele o asuprire ca și ați, când acele, începând dela cel din urmă finanț, până sus, se eșecută tot de cei de altă limbă și de altă naționalitate.

S'ar face multă economie în multe privințe, s'ar încungură multe procese păgubicioșe pentru privați, dacă un fiu al poporului, în care poporul are încredere, ar fi concreșut ca să-l capaciteze, că nu e bună calea, ce și-a ales.

Autorul articolului face pomenire de pasivitatea românilor.

Este stricăciósă, nu e vorbă, acésta pasivitate, dar va fi sciind foarte bine și d-sa, că românii nu sunt toți aderenți ai acelu principiu. În 1881 unii fruntași ai românilor, fruntași clerului au format un alt partid la Budapesta, au și ei un program, ca și carele mai modest nu pôte fi altul.

Să ni se spună, că barem unul din stipulațiunile acelu program s'a observat? Dómnne feresce. Nu s'a modificat legea electorală cea excepțională pentru Ardel, nu s'a făcut posibil ca nici în cerc cu maiorități române să potă eși un deputat român, nu s'a ales nimica din tot programul, și dacă cine va a zădărnicit acel program, aceia nu sunt alți

Oglinda plugarilor

după
Fritz Möhrlein
prelucrată de

I. C.

XVII.

Spicuitori.

(Urmare.)

Așa dar luându-le aceste în considerare, vedem, că o parte însemnată din munca noastră ajunge în mâna coropcarilor și vrăjitorilor, fără de a trage noi ceva folos din vrăjiturile lor, de aceea trebuie să ve ferii ca de foc de atari șarlătani, că altcum nu le pot dice. Să ne unim cu toți, să nu mai cumpărăm nimicuri dela coropcari sau greci, cum le dicem noi, căci putem să ne procurăm pe bani gata dela oraș cele de lipsă și așa putem împedecă coropcarii, ca să nu mai percurgă satele, și să ne iee bucatele din coș, ba putem să ne aducem un boltaș, sau să facem unul dintre noi o boltiță, care nu ne ar costă cine scie ce, și noi am avé în sat ce ne trebuie și chiar dacă le-am cumpéră ceva mai scump, totuși nu ne dóre inima așa tare, sciind, că nu merge câștigul afară din comună, ba dacă s'ar află dintre noi unul, care și ar deschide așa

o boltiță, atunci și o parte dintre femeile noastre ar fi mai cruțetóre, căci le ar fi rușine a și duce slănină la boltă, ca să cumpere mărgelile pentru fete, ba s'ar teme și de bărbat, că s'ar puté auđi. Apoi femeile acele, cari umblă și trăesc din vrăjit, ar trebui oprite chiar din partea judelui sau a preotului dela acésta meserie fraudulósă. Delăturându-le aceste odată, ne mai rămâne pipa și vinarsul, aceste două sunt, pot dice, greutatea cea mai mare pe spatelul nostru, să ne ferim de pipă, căci acésta pôte să ne sêrăcescă de tot. Câte incendii nu s'au întemplat numai din țigare, unde vecinătatea întrégă s'a prefăcut în cenușă, ba prelângă aceea ne mai costă și bani. Să iei în considerare numai aceea, că un om fumător dă pe tabac numai 3 cr. pe ȕi, și pe an ajunge la o sumă de 10 fl și mai mult, apoi dacă mai are încă vre-un copil sau doi, atunci câți bani s'ar prădă pe tabac, de aceea ferii-ve de acest păcat, că altcum nu-i pot dice, și umblați întru aceea, că dacă nu ve puteți voi lăsă de fumat, atunci să nu învățați copii la așa ceva, căci ei mai târziu nu să mai pot lăsă, și și dau tot câștigul pe tabac. Al doilea păcat și nărav rău este beutura de rachiu, care acuma a ajuns proverbială precum se dice:

A-și avé șură și casă,
Dar rachiu nu me lasă.
A-si avé casă și șură
Dar sticluta-i tot la gură.

Țeranii așa s'au dedat cu rachiu, de ei nu pot face nici un tîrg, fără aldămaș, adecă fără beatură, și nu arare-ori îi costă mai mult aldămașul, decât tîrgul, ba sunt ómeni beutori, cari, dacă nu au rachiu nu pot lucră, ba sciu eu ómeni, cari prăpădindu-și averea, au ajuns cerșitori, și și ca cerșitori nu puteau să și mănânce bucaturile căpătate decât numai înaintea crișmei, căci el chiar dacă nu are ce bea, totuși îi mai tignesce, când se află la crișmă. Și nu e destul că béu bărbații, acum au început și murerii, și aceste sunt cu mult mai periculóse ca bărbații, căci ele nu au bani la îndemână și și cumpără beatură pe bucate, și așa adese-ori ajung de trebuie să și vîndă din vite, ca să cumpere mămăligă pentru copii. Să umblăm din rășputeri ca să delăturăm aceste păcate și greutatea de pe spatelul nostru, căci prin așa ceva numai ne aducem sêrăcia în casă.

XVIII.

Calea procesuală.

Din curtea lui Leonte merge o cărăruță, care taie holda lui Calistrat în două. Acésta cărăruță este foarte rea și stricăciósă, când plouă, căci atunci se face un noroiu mare, și partea cea mai mare dintre trecători, ca să nu se umele de noroiu, dau în lături, și calcă atât în drépta, cât și în stânga o parte

decât toți frații magiari. Ne am pus pe basa legală, am acceptat forma de stat din 1867, am dis, că magiarii sunt elementul domnitor și noi cu acest element în bună conțelegere voim să vedem ridi cându se edificiul statului.

Cu ce s'a răspuns la acel program.

Cu total dispreț! Evenimente din afară nu ne au conturbat de multă vreme, ni s'a lăsat timp liber ca să ne împăcăm și să ne înțelegem unii cu alții, dar noi vedem că timpul trece, fără ca să vedem o apropiere.

Noi înzădar încercăm să o facem, căci singuraticii ori cât de bine se fie agreeți la guvern, nu au la spatele lor poporul până atunci, până nu va vedea poporul, că acești oameni au isbutit cu ceva. În ziua, în care se va modifica legea electorală pe alte baze, în ziua, când alegerile vor fi libere, în ziua, când românul va pute vota negenat pentru un român, în aceeași pasivitatea e zdrobită și i va rămâne numai numele.

De ce nu o fac cei dela putere acesta?

Ôre nu cumva le convine acesta stare, ca prin ea să pôtă căpătuî pre câțiva oameni de ai lor, în contul unui popor întreg?

În pasivitate pe români nu i-a împins nimenea, decât magiarii cu o politică rău aleasă.

Românii doresc pacea, ei string mâna fie căruia cu căldură, cine le o întinde bucurosi, dar unde am vădut, că cineva se ia o atare inițiativă?

În fundul regiu românii sunt dați pe mâna sasilor, în comitate sunt scoși de tot din viața municipală, limba lor nu se mai respectă nici în afa cerile comunale, și de aici datăză răul. Comuna din Ungaria numai are acele drepturi, care le avea la 1871, subvențiunea clerului gr. or. e luată din mâ nile bisericilor și dată solgăbirăilor, ca ei să ne cualifice pe preoți de sunt vrednici de ajutoriu, și aceste șicane au instrăinat pe aceste două popóre unul de altul așa, că multora li se pare apropierea imposibilă.

Noi nu ne am pierdut încă speranța.

Vină presa din Ungaria și cea din Cluș și pre gătăscă terenul pentru apropiere, vină fruntașii poporului magiar, factorii dătați de ton și ne spună sincer, că doresc pacea, că doresc apropiere și pe noi nu ne află străini de acest lucru.

Sciu bine dușmanii patriei, că aici trăesc ome nii nemulțămîți, veniți să-i facem să și pērdă iluziunile și să scie odată pentru totdeauna, că în Ungaria este o perfectă armonie între naționalitățile, cari locuesc, și că magiarii sunt acel popor, care în cunoscutul lor cavalierism au făcut ca românii și alte popóre să pôtă trăi aici în tihnă și fără lupte.

Ați sunt lupte pentru limbă, pentru scōle, pentru administrație, pentru legi esceptionale și Ddeu scie câte, și în frecările aceste se perde din vedere, că facem rele servicii patriei. În ôra, în care frații magiari vor face se dispară acele rele în aceea barierele, ce ne despart în viața socială, în viața publică dispar, și etă că mult dorita pace vine pe pământul acesta udat de sângele străbunilor nostri pe câmpul pânei contra turcilor și contra tuturor dușmanilor civilizațiunei.

Ungaria are o frumoasă problemă.

Problema acesta nu o pôte rezolvă cu succes, dacă popórele, ce o locuesc, vor fi învrășbite. Noi ați suntem în pozițiune de apărare, noi nu am luat nici odată ofensiva, ci asteptăm câte o mică rață de lumină în întunerecul ce vedem, că domnesce ați în cestiunea naționalităților din Ungaria, și dacă acesta mică rață se va ivi, ea ne va află pe toți gata a o salută. Rațele însă din ce vin mai de sus, din ce încăldesc mai bine, asteptăm ca cei din înălțime, cei cu puterea în mână să vie și să ne facă traiul mai

însemnată din holdă în picior, și prin așa ceva bietul Calistrat are o pagubă destul de însemnată.

Acosta cărare este totdeauna un spin în ochii lui Calistrat, acesta cărare i strică totă pofta și voia la lucru, el ca să se scape de necaz totdeauna o ară cu plugul, însă oamenii cei rēi din curtea lui Leonte nu și făcū mult de necazul lui Calistrat, ci începū a trece preste arătură fără nici o grije și în scurtă vreme ér să face cale bătută preste locul lui Calistrat.

Nu e destul, că trec oamenii lui Leonte preste ea, ci acum încep a o folosi și alți oameni din sat, ei folosesc acosta cărare, aducēnd laptele dela oi, și copii când se duc la scōlă, deși este o scurtare nelsemnată, abia o sută de pași, dar nu ai ce face, oamenii s'au dedat așa, ei mai bucurosi merg pe cărarea acesta, fie ea cât de noroiōsă, decât pe drumul satului, care e bătut cu petriș, pe care nu se pôte face așa un noroiu, și nici acesta nu este cine sci cât de departe.

(Va urmă.)

ticnit, și să abandoneze calea cea greșită de până acum, și frățietatea va domni în tôte unghiurile și prin tôte plaiurile țerei, din colibă până la palat, și atunci, dar numai atunci pôte fi Ungaria — mare și tare!

Aceste sunt răspunsul nostru cel mai curat și mai sincer la articlii reproduși de noi, scriși de compatriotul nostru Solymosi Elek, pe care pentru sinceritatea și pentru rezoluțiunea, cu care a tractat acesta cauză, l asigurăm de stima noastră.

Revista politică.

Pe 26 l. c. este plănuită adunarea comitetului executiv german-boem, carea se asteptă cu mare încredere din tôte părțile și căreia i-se atribue o mare importanță politică. Ce felu de atitudine vor observă membrii acelui comitet în cestiunea parti cipărei la esposițiunea țerei boeme se pôte de pe acum judecă, luându-se în considerare espunerile de până acum ale presei cehe.

Dacă și organele lui Rieger afirmă, că cehii nu sunt aplicați a face germanilor pe voie din cauza insultei prin alegerea lui Heinrich, și că nici nu se vor lās în pertractări mai detaiate, se pot consideră desă baterile de încheeate mai înainte de a se fi și început. Foile germanilor dau năvală asupra diariului „Hlas Naroda“, care a acusat pe conducătorii germani de provocători și de oameni neonesti. Germanii, dic ele, au urmărit cu multă paciență desvoltarea lucrurilor și au ținut credincios la pactul de împēcare, pe când cehii bētrāni și-au denegat subscrierea și inclinându-se respectuos înaintea lui Gregr, nici cel mai binevoitoriu judecatoriu nu i pôte judecă nici de cavaleri, nici de oameni de onóre. Chiar și ați, cu tôte că cehii au jertfit de mult pactul, stau germanii pe terenul pactului și sunt gata a și duce vorba în îndeplinire, cu tôte că cehii au nesocotit atăta interesele lor. Pentru germani este astădi pusă la ordinea zilei întrebarea: Pôte populațiunea germană a Boemiei prin participarea la esposiția generală să primēscă ospitalitatea reprezentanței orășenesci, care de altcum i-a dat o palmă așa de simțită. Potu-se germanii esponenti bucură de onórea primariului de Praga, care a zădărnicit nisuițele germanilor. La aceste întrebări va avē să răspundă comitetul de executivă german.

Precum se vede din aceste espuneri, lucrurile între cehi și germani devin tot mai acute. Între astfelu de împēgiurări abia mai vine cuiva să crēdă, că pactul de împēcare se va putē duce în îndeplinire. Opinia publică în poporul ceh este, că cel-ce mai reflectēză la acel pact, făcut sub conducerea primului ministru austriac, se privesce de trădătoriu națiunei cehe.

Articolul din „Hamburger Nachrichten“, despre care amintisem în Nr. precedent, s'a comentat în întrégă presa. Viu a fost el comentat mai cu sēmă în presa magiară și unele foi au mers așa de departe, încât au îndreptat săgeți agere contra eremitului dela Friedrichsruhe. În Berlin încă se îndoesc, că articolul numit, îndreptat contra Austro-Ungariei să fie inspirat din partea lui Bismarck. Noi din Austria, dic foile cislaitane, am avē un singur interes din acesta: a vedē hotărītă lupta pentru isvorul acelui articol. Este el proprietatea redacțiunei, atunci nu mai are importanță. Dacă însă în adevēr e inspirat de Bismarck, atunci ar fi de dorit o lāmurare a contradicției între politica de alianță a cancelarului de odinioră și între judecata lui de acum cu privire la raporturile dintre Austro-Ungaria și Germania.

O mulțime de foi au năpădit de altfelu asupra lui Bismarck, și ceea-ce se scrie despre el, servesce drept dovadă un comunicat din München, în care se scrie între altele: Astfelu vedem nefericitul și compătimitul sfērșit al celui mai nou prigonitoriu al bisericeii, de aceea nu trebuie să ne mirăm esclamând: „Hic est digitus Dei.“

Scirile din Serbia anunță, că în Iagodina a avut loc o mare adunare a partidului radical, carele a aprobat procederea guvernului, și-a esprimat regretale pentru mēsurile, ce le a luat Austro-Ungaria, referitóre la importul rimătorilor. S'a luat rezoluțiunea, ca guvernul să cēră satisfacție guvernului otoman pentru omorirea consulului sērbesc din Pristina, și când acesta ar refusă, să se afle totuși un mod pentru a cere satisfacție statului sērb vătēmat. Regimul să facă mai multe reforme pentru promovarea economică, să ridice fabrici în favorul industriei și al agriculturii, formarea de reuniuni agricole naționale, desvoltarea montanisticeii, crearea nōnei burse, unei camere de comerciu, spriginirea întreprinderilor comerciale și deschiderea de piețe nōue comerciale. Comitetul central al partidului se deobligă, ca prin formarea unei reuniuni patriotice poporul sērb să și acopere lip-

sele necesare numai prin productul eindigene economice și industriale.

Camera deputaților francesi a votat legea adusă de guvern pentru dare cu 452 contra 68 voturi. Comisiunea bugetară a terminat desbaterea bugetului de rēsboiu pentru anul 1891 și a stabilit cifra de 675.727.000 franci, așa dar cu 43.200.000 mai puțin ca pe anul 1890.

Desvoltarea meseriilor în Sibiiu în cei din urmă o sută de ani.

(Urmare.)

În anul 1550 descrie G. Reicherstorffer în chorografia sa a Transilvaniei Sibiiul astfelu: „Cetatea este capitala acestui regat, fōrte bine întărită, fōrte bogată în aur și argint și în tôte celelalte; ea este situată pe un șes, nu este împedecată de munți apropiati și se estinde pe un plan nemēsurat. Incungiurată de ziduri îndoite și șanțuri adēnci, este împējurată de lacuri cu pesci și lacuri mai mari, de edificii, turnuri și bastile regulate. Preste tôte acestea dominēză biserica cetății, demnă de înaltul seu prelat, care este asistat în serviciu de 24 de preoți. Bucatele le păstrēză cu anii în gropi suterane, în cetate se află mori, care și pe timp de asediu apără pe locuitori de fōme. Prin strădi curg pāraie cu murmur lin. Un consiliu prudent l guvernēză, în care numai acela află loc, care și au probat lealitatea cu multe doveđi.“

O sută cinciēci de ani în urmă un raportor străin se încumetă să asemene Sibiiul chiar cu Viena, și érăși după o sută de ani scrie un contimporan: „Periferia de acum a cetății este aproape de un mic mil german; ea pe lângă valuri și locurile cu pesci, care mai înainte contribuiau la fortificarea ei, este încungiurată de două rēnduri de ziduri... Turnurile servesc diferitelor țehuri de meseriași ca depozite de mărfuri. Șanțurile încep a sēcă și terenul începe a se cultivă.“

Tot așa se reoglindēză în schimbarea fisionomiei esterne a orașului și cea internă. Însē acesta a fost și mai însemnată decât s'ar pără după schimbările din afară. Secolul al 18-lea începuse deja ceea-ce avea să termine apoi al 19-lea și din cetatea cea mai importantă a uaii regn, deși numai în parte independent, s'a prefăcut o cetate provincială, pentru care tocmai pe atunci se pregătia și strămutarea dicastelor mai înalte ale țerei. În timp ce la 1511 regele Vladislau a putut căpēta dela comercianții florentini un împrumut numai sub condițiunea, dacă va primi garanția pentru acela un sibian și unul sighisorēn, acum aceea putere și bogăție dispăruseră de mult. Causele au fost diferite.

Vechiul drum al comerului europēn spre Orient se schimbăse încă din secolul al 16-lea, desfacerea mărfurilor în sud, în Moldova și Valachia au fost împedecată în multe chipuri prin cucerirea turcēscă, adesea întreruptă cu totul. În timp ce statul medieval era lipsit de arme și bani și afla aceste două condițiuni ale esistenței sale tocmai în cetățile nōstre, ceea-ce le asigura importanța lor; își creă statul modern armată proprie, monedă proprie și se ridică pe propriile sale picior.

Dar cu tōtă acosta schimbare, cetățile nōstre totuși își conservară caracterul lor primitiv, ele erau locașul burgesimei și al meseriei, activitatea meseriașilor le imprima timbrul seu. O împēgiurare însă nu pôte fi trecută cu vederea: în tot locul burgesimea are mai mult sau mai puțin un caracter inert și unde lipsesce îndemnul din afară, vieța vinjōsă, comerțul viu, perspectiva de a ajunge la un scop ôre-care prin încordarea tuturor puterilor, acolo aceea inertie trece lesne în stagnare și burgesimea ajunge a deveni filitrosă. Apoi este lipsa de o mare miserie, de lovituri ale timpurilor grele, pentru de a redeseptă vechia elasticitate și a recăstigă bunele calități, energia și spiritul de întreprindere. Perderile burgesimei nōstre, ale meseriei nōstre n'au fost în nici un timp așa de înfricoșate, ca în secolul din urmă, s'au mai corect, ca în cei din urmă cinciēci de ani.

Conform unei consemnări oficiōse din 1797 Sibiiul avea aproape la 1050 meseriași, la 1829 în sumă rotundă 1400, la 1889, 853, la care sunt a se mai adauge ca la vre-o 100 comercianți.

Cifrele vorbesc o limbă elocventă, ele ne arată rānile luptei economice!

Despre Sibiiul medieval ne putem face cu greu o iconă nimerită. Prea ușor comitem erōrea de a-l crede cu mult mai mare și mai împopulat, decât cum a fost în fapt. Recensemētul marelor cetăți germane a dat proba cea mai eclatantă, că numărul populațiunei nu stă în nici o proporțiune cu cel de acum. Registrele de imposit de pe la mijlocul secolului al 15-lea numără în Sibiiu 877 case, la 1657 cam la 1460, la 1789 au fost 1646 și la 1889 au fost 1863.

Din cifra ultimă rezultă cât de încet înaintēză creșcerea acestei cetăți; în sută din urmă de ani cu 223 case mai mult, ceea ce face la an 2-2 de casă! Tocmai înainte de acesta cu o sută de ani a început cetatea să se estindă spre aceea parte cătră care o face și de present, adecă spre suburbiul iosefin. Deja pe la începutul acestui secol se aflau acolo câteva case, care însă au fost distruse, pentru ca cetatea să pôtă fi întărită și în partea aceea. Împēratul a cumpērat acel teren dela cetate cu preț de câteva mii fiorini, începuse a se și zidi citadela, a cărei terminare a fost întreruptă prin evenimente esterne. Tribunalul militar își împlinia esecutările sale pe acel pământ împērătesc. La 1773 vēđū Iosif al II-lea acel loc pustiu și-l donă cetății cu menițiunea, „ca să se etableze acolo oameni sēraci fără case și să formeze un suburbiu“. Așa începură a se stabili pe locurile distribuite grațuit: că cei bogati au ocupat cele mai bune, care fuseră destinate pentru cei sēraci, — reflectēză în mod judicios autorul — a fost simțit fōrte ca o nedreptate strigătoare.

Și în cetatea internă s'au făcut atunci ôre-care schimbări.

Pe acel timp erau în Sibiiu 996 meseriași, împărțiți în 40 țehuri; pe lângă acestea mai erau meseriași, cari nu lucrau în țeh, așa că cifra totală a meseriașilor se pôte evalua la 1050 măestri.

În anul 1379, adică înainte de acesta cu 400 ani, erau 29 profesioni în 25 țehuri, și la 1657 erau tot atâtea țehuri ca și la 1789 cu 747 măestri. Secolul din urmă ne arată o dezvoltare crescândă, dar tocmai unele din țehurile cele mai însemnate au scăzut. La 1657 Sibiiul au avut 17 comercianți, la 1789 erau numai 12. O mare parte din acele trebuințe pe care le satisface astăzi comerciantul, pe atunci nu erau cunoscute. Străinul care voia să-și ducă marfa preste Sibiiul mai departe, era silit să le espună mai întâi aci spre vândare și anumite lucruri era permise a le cumperi numai la țergul de țără. „Ceea ce vine din locuri străine precum Caransebeșul și din Valachia, d. e. morun, pesce, ierene negre, untdelemn, smochine, portocale și alte de ale mănăstirii, s'nu fie iertate să le cumpere nimenea, ca să precupețescă cu ele, sub pericol de a i se confiscă marfa“. Asemenea dispozițiuni urmăreau scopul de a apăra pe locuitori, „de cămătări și precupeți jidovesci“.

O parte a negoțului îl purtau grecii, și de aci vine, că până în ziua de astăzi în jargonul săsesc „grec“ înseamnă băcan sau specialist.

Pe la anul 1784 a fost interzis ori ce negoț cu mărfuri aduse din străinătate și numai unor singuratici le era permis a-și aduce aceea ce le lipsia, pe lângă plătierea unei taxe anumite. Mărfurile indigene a fost timbrate, și cele străine trebuiau să aibă și scose afară din țară. La țerguri de țără erau permise „totului“ (slovacului) a vinde feliuri (pipere, paprică, cuișoare etc.) și pânză, dar numai dacă acelea erau indigene. De abia în 1785 s'a eliberat comerțul cu fer. Se pare, că vedem o iconă de pe timpurile noastre, când cetim ceea ce scria Samuel Bruckenthal pe atunci (1779):

„Se simte lipsa unei consumațiuni mai mare, două terțialități a locuitorilor transilvani n'au alte trebuințe, decât pe care le pot coperi din propria lor economie; contumața împedecă comerțul“. La acesta se mai adaugă o aparițiune, pe care o mai regretăm și astăzi, și care nu datăză de acum: „la națiunea săsescă cei mai cu dare de mână se fac funcționari, cei cu mai puțină, însă cu multe calități bune se fac preoți, prin urmare pentru comerț și meserii rămân numai aceia, cari dispun de mijloace mai puțin și calități mai mediocre“.

Un contemporan judicios face o critică severă acelei stări de lucruri dicând:

„Este constat, că manufacturile au adus în timpurile mai de mult mare câștig brașovenilor, sibienilor cum și bistrițenilor, dintre cari cei dintâi își aveau depozitele lor de mărfuri la Câmpulung, la Câmpina și Craiova în Valachia, și cei din urmă la Suceava în Bucovina, unde făceau un negoț important pe termen fies; acesta a ținut până când sasii au avut pentru acesta mai multă libertate și curagiu; în situațiunea prezentă însă și în durata ei, precum și în urma lășității (Feigheit) lor născută din această, sasii cei odiniori așa de bogați și acum atât de săraci, de altcum foarte laborioși, nu își vor mai reveni în ori nici odată; pentru că ce contribuie ore aceea la avuția unei țări, dacă un țeh de măsari trimite pe an câteva sute de lădi țărănesci, câțiva ploscari, câteva plosci, apoi dacă bancrotatul țeh al funarilor trimite 10,000 legături de strânguri în Valachia, ori câțva fer, cânepă sau sticlă lucrată, pe lângă câteva strachie de pîr și lână etc. preste alpi? Și apoi cine ia smântâna dela acest câștig? Grecul, valahul, pe care meseriașul sas i-l face pe credit și camătă pe jumătate de preț și trebuie să i-l lizeze pentru că el însuși este prea lipsit de curagiu, prea fricos, prea comod a-și fi putut dice, decât să pôtă trece preste îngrozitorile Orații*) sau chiar să călătorască pe un cal cu samar (șea mare orientală pentru povări grele pe cai) de alungul Prahovei la „blochii“ sâlbatici spre Câmpina sau Câmpulung, sau prin piscurile din Oituz spre Ocna sau Focșani în Moldova și a se despărți pe opt zile de drăgălașii și copilași, fără scumpa lui soție, să dărmă pe o simplă prismă valachă; destul că comerțul transilvănenilor cu Turcia este cu mult mai slab ca mai nainte, și cel cu Valachia și Moldova cu mult mai aproape de sfârșitul său total, decât cum credem noi. Să se numere numai câți comercianți au bancrotat de câțiva ani încôce în Sibiiu și Brașov, câte case burgeze sunt afișate pe tabla neagră spre vândare, din cauză de datorii, și să întrebăm câte din aceste au fost cumpărate cu bani gata și plătiți, și apoi vom auzi și vom vedea, că cu dilnica descendență a comerțului de acolo au dispărut de tot din țară și numărarii.“

(Va urmă).

Reflecțiuni asupra raportului general

al societății „Petrui Maior“ a tinerimii române dela universitatea din Budapesta pe anul scolastic 1889/90

Raportul conține un scurt reasumat despre activitatea societății respective în decursul anului scol. expirat. Este de prisos și fără interes a da o dare de seamă mai amănunțită asupra acestui raport. Ce tindu-l fie cine se pôte convinge despre starea actuală a societății „Petrui Maior“. Este destul a exprima impresia generală, ce o produce în noi. Atât în partea generală (pg. 4—10) cât și cea oficială (pg. 15—16) aflăm toți cei, cărora ne zace la inimă tinerimea noastră, a o privi de speranța viitorului, unele puncte, cari ne îmbucură, dar și de altele, cari ne ar îmbucură, dacă ele ar dispăria.

Interesul, ce vedem, că l dovedește publicul român din afară prin aceea, ca îi jertesc o parte din viața lor pentru prosperarea societății, după cum a făcut de un lung șir de ani Ilustritatea Sa dl Ioan cav. de Pușcariu, jude la curia regescă, și după cum s'a angajat a face și Magnifi. Sa dl Antoniu Schiau procuror al bunurilor erariale, alții contribuiesc cu sume spre a se face membrii fondatori (dl George Pop de Băsești, Timișana, Arieșana), și alții cu ajutoare (Albina), ne face a crede, că societatea amintită

este o importantă instituțiune națională cu caracter social-cultural. Acesta este și convingerea tinerimii, care grupată în această societate cultivă literatura prin disertații destul de interesante și variate, precum sunt și cele de față despre: „Diplomatica și importanța sa“, „Incercare critică asupra epiceii lui V. Alecsandri“, „Urme de poezie populară română din secolul al XVI-lea“ etc., susține și sporesce biblioteca sa, care numără 1026 opuri și 21 de jurnale, și administrează regulat averea, care se urcă la suma de preste 4300 fl. v. a. și ajută cu cuartir pe studenții sârmani și diligenți etc. Aceste sunt fapte îmbucurătoare în raportul societății „Petrui Maior“. Ele ne cauză plăcere. Dar ne displace, când vedem și cetim (pag. 6), că nu înțelegă tinerimea noastră, care poșede un centru de o așa mare însemnatate este pătunsă de devisa:

„Uniți se fim în cuget,
Uniți în Dămneșu“

V. Alecsandri.

atât de sublimă a societății „Petrui Maior“. În cazul acesta societatea n'ar numără numai 26 membri ord. și 3 ajutători, ci de sigur fiind toți uniți și în „Petrui Maior“, care este focul sacru în jurul căruia ar trebui să se grupeze fie care june român, care studiază în capitala Ungariei, fie din punct de vedere practic, cum este cel al juristilor și candidaților de profesori, fie siliți de a-și folosi stipendul, ascultând universitățile din patriă. Să arătăm mai mare zel și interes față de instituțiunile naționale și să ne lăpădăm de ori ce considerații personale.

Alți tineri, de ori ce naționalitate, nu întrelasă, ca până-ce sunt la olaltă să se cunoscă reciproc și să pună basa consolidării, de care are lipsă ori ce corp, care chiar după legile firei, voesc a prospera și a se dezvoltă. Așa au făcut și naintașii tinerimii de astăzi, după-cum cu drept cuvânt se exprimă raportul — a pus umăr la umăr și împreună au lucrat spre a ne croi o cale, pe care generația actuală, tinerimea, datore este a propăși cu mândrie. Și dacă ei au făcut astfel, de ce se facem noi altcum? Au dora nu vedem cu ce greu se pôte în prezent restaura ori ce societate apusă? Luptele tinerimii stud. dela Cluș nu ne sunt destul de cunoscute? În laturi deci cu indeferentismul, în laturi cu egoismul, personalitățile! Timpul și interesele naționali cer să fim uniți și așa să fim!

Voesc a atrage prin această luarea aminte a tuturor tinerilor români, cari se pregătesc a merge la toamnă la Budapesta și ai rogă: să nu întrelese a se face membri ai soc. „Petrui Maior“. Societatea și tinerimea au lipsă de spriginul reciproc moral și material, cu deosebire acum se cere abnegațiune, când Almanachul proiectat, pentru care în frunte cu Augusta scriitoare Carmen Sylva, sunt angajate toate puterile de valoare literare ale românimii, va avé ca în decursul anului viitoriu să apară. Acesta va pretinde conlucrarea armonică a membrilor societății „Petrui Maior“, căci numai astfel op, merit a ridică nivelul societății, va puté eternisă un an, în care tinerii, au fost grupați și consolidați. — Așa să fie!

De sine se înțelege, că fiind în viitoriu numărul membrilor mai mare, afacerile soc. vor luă un avânt mai îmbucurător, căci: „Unde-s doi puterea crește“, și nune putere ne trebuie! Atât la raportul general al soc. „Petrui Maior“. Cine doresce al cunósce în special poftescă și cetescă l.

Cetitoriul.

Varietăți.

* (Dar preainalt) Maj. Sa s'a îndurat prea grațios a dăruí bisericilor noastre din Dobolii inf. Osoiu și Nucet câte 100 fl.

* (Regina României). Maj. Sa regina României Elisabeta plăcă în 29 l. c. la Neuwied, unde și va cercetă rudeniile, și de acolo se va duce la o baie de mare.

* (Președintele Bucovinei). Președintele țerei Bucovina, precum s'a comunicat oficios, se retrage din oficiu, cel ocupă. Causa retragerii este un morb de ochi, de care președintele pătimește de mai mult timp.

* (Convocare). Despărțământul al X-lea al Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român și va ține adunarea generală anuală în 3 August st. n. a. c. la 3 ore după d. p. în Agbireșiu. La această adunare sunt invitați cu tot respectul toți membrii Asociațiunii aflați în teritoriul acestui despărțământ, precum și toți aceia, cari se interesează de cultura poporului român.

Din ședința comitetului despărțământului X, ținută în Cluș, la 23 Iuliu 1890.

Dr. Gregoriu Silași,
dir. desp.

Vasiliu Podóbă,
actuarius.

* (Episcopatul sârbesc dela Timișoara și reformele patriarhului Brancovici). Conferențele, ce le-a avut în zilele trecute patriarhul Brancovici cu membrii episcopatului și apoi cu comisariul regesc, bar. Fedor Nicolici, privesc în prima

linie diferitele reforme pe terenul cultural bisericesc, cu a căror realizare s'a angajat patriarhul, și numai în a doua linie a venit la discuțiune ocuparea scaunului episcopesc din Timișoara. Ocuparea aceluia scaun nu e încă pusă la ordinea zilei, de oare-ce lipsa totală de candidați a adus cu sine, că atât patriarhul cât și sinodul episcopesc se se ocupe cu acesta cestiune mai târziu. Deocamdată administrează patriarhul aceea diecesă, după câteva luni însă va luă agendele diecesei episcopul din Verșet Dimitriești. Una dintre cele dintâi fapte ale patriarhului este zidirea unui gimnasiu superior în Carloviț, pentru care s'a preliminarat ca spese 160,000 fl., în care vor fi și salele de învățământ ale institutului teologic, locuința directorului, precum și a rectorului de teologie. Pentru edificarea unei reședințe arhiepiscopesci corespunzătoare și al unui institut teologic s'a comandat deocamdată din partea patriarhului ca să se lucre planurile, realizarea însă depinde dela congres, care se va întruni numai în anul viitoriu în Aprile, sau Maiu. Monumental va fi și institutul teologic, și fiind-că patriarhul voescă ridicarea clerului, la un nivel mai mare cultural care se câștigă numai prin educațiune seminarioală (sistem-internant) toți episcopii împărtășesc aceste vederi cu excepțiunea episcopului din Verșet.

* (Bustul lui Eminescu). Serbarea, pe care presa capitalei împreună cu studenții universitari a dat o în 10 Iuliu la Oppler pentru complectarea sumei trebuincioase la ridicarea unui bust lui Eminescu, a avut un succes deplin. Venitul net al acestei serbări atinge suma de 3,000 lei.

* (Grindină). Ni se scrie din Cucerdea română: Credeam, că după ce până acum a fost scutit hotarul nostru de tempești grele, ce au fost împreunate cu grindină, cari au pustiit hotarele vecine; nu ne vor mai cercetă, dar a venit și asupra noastră mânia lui Dău și în 10 a l. c. la orele 1½ p. m. s'a ridicat din partea sudică un nor mare preste Iernut, Cipău, Șeulia și a trecut prin hotarul Cucerzii, Giuluș, Subpădure către Târnava. El a fost împreunat cu un vifor gróznic, care a descoperit casele, grajdurile, șurile și alte superedificate ale ómenilor, precum și pomi a smuls din pământ, a imprăsciat clăile de grâu de pe hotar, holdele, ce n'au fost secerate le a culcat la pământ: grâu, cucuruz, orș, mazăre și ovese, în urma căruia a urmat o grindină în mărimea óuelor de pasere și de pomb, care a ținut peste ½ oră, ne-a bătut totă sămânța fructelor în pământ; am rămas fără pâine, puțină speranță, ce avem este, că se vor mai de-rege cucuruzele.

* (Timbre falsificate). De câțva timp se află în circulațiune timbre de 10 fl., desemnate cu mâna liberă, cu cerusă, colori și tuș. Esecutarea e escelentă. Poliția din Budapesta a pus mâna pe 4 bucăți. Autoritățile presupun, că falsificatoriul ar fi tot acela individ, care deunăzile a fost eliberat din închisore, unde a stat 4 ani, pentru falsificarea bancnotelor de 5 fl. Poliția nu l află însă nicăiera.

* (Camăta în Rusia.) O nouă lege în contra cametei prevede, că cămăta este un delict, care pôte să aducă după sine transportarea în Siberia; ea specifică, afară de asta, că imprumuturile făcute în condițiuni usurare vor fi declarate nule.

* (Impositul asupra ómenilor neinsurați). Senatul statului Caracos (America) a adoptat impositul pe ómenii neinsurați. Toți ómenii neinsurați, cari vor avé mai mult de 35 de ani sunt visați de această lege. Impositul e de 1 la sută asupra veniturilor până la 25,000 franci și de 2 la sută asupra veniturilor, cari trec de această sumă.

Produsul acestei dări va fi afectat a favorisă emigrațiunea și colonisarea țerei cu străini.

* (Luptă cu un urs). În zilele trecute se întâlni ciobanul Ioan Braina din comuna Soveia, districtul Putna, cu un urs mare, care îi luase o óie și voia se scape cu ea. Braina făcú gură și urmări ursul, care lăsându-și prada, se îndreptă în două picior spre cioban și-l îmbrățișă așa de înfricoșat, încât îi rupse mâna stângă și piciorul drept; apoi trăgându-i câteva palme, îi sfășie pelea de pe cap și îi sdrobí și falca așa de tare, încât abia se mai putea ține în pele. Venind ceialaltă ciobani, ursul o luă la potecă, și Braina s'a dat în îngrigire medicală. E puțină speranță de a se mântui, de oare-ce nu pôte nici bea nimica.

* (Fecunditate). Femeia Leanca, soția locuitorului Tănase Dumitrache din comuna Malu, în ziua de 29 Iunie a născut trei copii de sece bărbătesc, dintre cari unul mort și doi vii, cei doi copii cât și muma lor sunt în deplină sănătate; scrie „Timpul“

Bursa de Viena și Pesta.

Din 23 Iuliu 1890

	Viena	B.-pesia
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Galbin	5.52	5.51
Napoleon	9.21	9.21
100 marce nemșeci	56.85	56.80
London pe (poliță de trei luni)	116.25	116.20

*) O parte foarte periculoasă înainte de acesta cu vre-o 20 de ani a drumului între Predeal și Câmpina. Red.

Nr. 378. [374] 3—3

CONCURS.

Pe baza părintescei rezoluțiuni consistoriale dto 10 Octobre 1889 Nr. 6731 B. încuviințându-se instituirea unui capelan lângă neputinciosul paroch Nicolae Barluț din Mogoș-Valea bărnei, protopresbiteratul Lupșei, pentru ocuparea acestui post de capelan se descrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt:

1. Dela 120 case câte o zi de lucru à 40 cr. fl. 48.—
2. Venitul din cimiteriu și alte două fânețe . . . fl. 24.—
3. 53 ferdele vechi de grân à 1 fl. 50 cr. . . . fl. 79.—
4. Venitele stolari dela diferitele funcțiuni preoțesci fl. 228.90

In total fl. 379.90

Din care jumătate este a neputinciosului paroch.

Doritorii de a competi la acest post au a-și aterne cererile instruite conform Stat. org. la subsemnatul oficiu în termenul prescris.

Ofenbaia, în 14 Iunie, 1890.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 394. [381] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scôile din comunele mai jos înșirate din protopresbiteratul Lupșei, se descrie concurs cu termenul 31 Iuliu a. c. v.

1. Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna Mogoș-Miclesci, împreună cu un salariu în bani gata 210 fl., cuartir și lemnele necesarii.

2. Pentru postul învățătoresc din comuna Șasa, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

3. Pentru postul învățătoresc din comuna Vința cu un salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne.

4. Pentru postul învățătoresc din Muncel, cu un salariu anual în bani 100 fl., cuartir și lemne.

5. Pentru postul învățătoresc din Ocoliușul-mic cu un salariu în bani 120 fl., 20 dkl. bucate, și 30 klgr. legumă, cuartir și lemne.

6. Pentru postul învățătoresc din Ocoliușul-mare cu un salariu în bani 240 fl., 24 ferdele vechi bucate 90 punți vechi legumă, și de va conduce strana, venitele cantonale, cuartir și lemne.

Prelângă acestea fie-care învățătoriu va primi diurnele prescrise pentru participarea la adunările reuniunilor învățătoresci.

Doritorii de a competi la unul din aceste posturi, au să-și aternă cererile concursuale instruite cu documentele recerute prin Stat. org. și normativul scolar din 1882 la subsemnatul oficiu protopresbiteral; în termenul prescris.

Totodată concurenții sunt deobligați a se prezenta în comuna respectivă la care a concurat, în vre o duminică sau sâmbătă, spre a-și dovedi dexteritatea în cântări, și despre acesta a încunoscintă și pre subsemnatul oficiu prezentându-se în persoană.

Ofenbaia, în 19 Iunie, 1890.

Oficiul protopresbiteral al Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 343. [382] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante dela scôile gr. or. din comunele mai jos însemnate aflătoare, în protopresbiteratul Geoagiul II, se descrie prin această concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

Bozeș, cu salariu anual de 150 fl., victuale în valoare de 32 fl., lemne pentru foc în valoare de 12 fl. încassând din repartitiune.

Cibu, cu salariu anual de 130 fl., din care sumă 84 fl. se primesc din alodiu, ér restul prin repartitiune, victuale în valoare de 20 fl., cuartir liber în edificiul scôlei, și lemne pentru foc.

Vărmaga, cu salariu anual de 200 fl., care se încassază din repartitiune, cuartir gratuit în noul edificiu scolar și lemne pentru foc.

Concurenții au a-și substerne cererile lor instruite conform legilor din vigôre până la termenul susindicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Geoagiului II, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sécărêmb, (Nagy Ág) 28 Iunie, 1890.

Sabin Piso sen.,
protopop.

Nr. 389. [385] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scôilele din comunele mai jos însemnate aflătoare în tractul protopresbiteral al Mercurei se descrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Mercurea, un post salarizat cu 250 fl.

2. Cunța, un post salarizat cu 210 fl.

3. Păuca, un post salarizat cu 100 fl.

La tôte acestea trei comune, învățătorii, prelângă celelalte datorințe impuse de legile scolare în vigôre, e obligat a ține în Dumineci și sâmbători strănă în biserică

Recurenții și vor înaintă cererile lor concursuale instruite în conformitate cu legile existente subscrisului oficiu în termenul deschis.

Mercurea, la 19 Iunie, 1890.

Dela oficiul protopresbiteral al tract. Mercurei.

I. Droce,
protp.

Nr. 53. [380] 3—3

CONCURS.

Prin ordinul Preaveneratului consistoriu archidiececan Nr. 8548/1889 Bis. din 2 Ianuarie anul c. încuviințându-se instituirea unui capelan lângă neputinciosul paroch Natanail Oprea din parochia de clasa a III-a Crăciunel, protopresbiteratul Têrnavei inferioare, prin această se descrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.”

Emolumentele împreunate cu acest post aduc un venit anual de 260 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite rugărilor lor instruite cu documentele prescrise de Statutul organic până la termenul mai sus indicat la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Cetatea de baltă (Kükülövár).

Dela concurenți se cere să se prezinte cel puțin odată în biserică spre a-și arătă dexteritatea în tipicul și cântările bisericesci.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Têrnavei inferioare în înțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cetatea de baltă, în 6 Februarie 1890.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 28. [383] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante două posturi de învățători la scôla capitală rom. ortodocsă din S. Sebeș, pentru ocuparea lor se descrie concurs cu termenul până la 31 Iuliu a. c. v.

Emolumentele împreunate cu acestea posturi sunt: Salarii anuale de

câte 350 fl. v. a., ér după serviciu de 5 ani la această scôla 400 fl.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și aterne petitiunile instruite conform prescrișelor în vigôre On. oficiu protopopesc gr. or. din S. Sebeș până la termenul de sus.

Dela concurenți se astéptă a se prezenta în vre o Duminică ori sâmbătoare în biserică pentru a-și arătă dexteritatea în cântări și tipic, fiind deobligați a ține și strana în Duminică și sâmbătoare.

Cei cu cunoscintă musicală vor fi preferiți. Și dacă vre unul va propune și cântările, în cât se pôtă forma un cor, atunci pôte conta la o remunerațiune de 50 fl. pe an.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută în S. Sebeș la 27 Maiu, 1890.

I. Tipeiu,
prot.Z. Murășan,
not.

Nr. 245. [384] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôilele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se descrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Brisnic, cu salariu de 220 fl. 80 cr. și adegă: a) 100 fl. în bani, b) 80 măsuri cucuruz în bômbe à 1 fl. 20 cr. = 96 fl. c) 4 măs. fasole à 2 fl. 20 cr. = 8 fl. 80 cr. d) folosirea a două grădini cu venit anual de 20 fl. apoi e) 4° cubici de lemne și cuartir liber.

2. Lăpușul superior, cu salariu de 300 fl. solvinđi în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber în edificiul scôlei și 8° de lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormântarea ómenilor în vîrstă, și 20. cr. dela înmormântarea pruncilor.

3. Tissa, cu salariu de 214 fl. și adegă: a) 110 fl. în bani, b) 80 măsuri cucuruz = 96 fl. c) 4 măs. fasole = 8 fl, apoi d) cuartir liber și 8° lemne. Perspectiva a se urcă salariu la 300 fl.

4. Dobra, postul de învățătoriu în clasa a III-a și IV a la scôla capitală, cu salariu de 400 fl. solvinđi în rate lunare decursive.

Vor fi preferiți cei cu cualificațiune superioară și pedagogii, și cari vor documentă cunoscintă de musică instrumentală.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni a și aterne suplicile lor instruite conform legilor în vigôre, la

subscrisul oficiu până la termenul sus-indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei, în conțelegere cu comitetele parochiale, respective protopresbiteral.

Dobra, la 30 Iunie, 1890.

Romul de Crainic,
protopresbiter.**Publicațiune.**

Pentru închiderea cimiteriului bisericiei greco-orientale din Rășinariu cu stachete de fer în lungime de 350 metri, se descrie licitațiune minuendă, carea va avé loc în cancelaria comunei Rășinariu la **5/17 August 1890 la 3 ore p. m.**

Prețul strigărei e **3,600 fl.**, după care sumă licitanții au a depune vadiul de 5%.

Celelalte condițiuni se pot vedea de împreună cu planul până la ziua amintită în cancelaria comunei Rășinariu.

Rășinariu, în 8/20 Iuliu, 1890.

Comitetul parochial gr. oriental.

Bucur Dancășiu,

președinte.

[387] 2—3

Sz. 3661/890 polg. [378] 2—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék által ezennel közzététetik, miszerint Orosz Rusiu János és társa Vidrátszegi birtokosok által beadott kérések folytán Vidrátszeg község határának általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap **1890 szeptember 25-re déli előtt 10 órára** tüzetik ki Vidrátszeg községébe a helyszíneire a községi iroda helyiségébe; ezen tárgyaláshoz összes érdekeltek azon figyelemztetéssel hívatnak meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik tagosításba beleegyeznek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1890 július hó 9-én tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök.Májai,
jegyző.

Sz. 3089/890 polg. [386] 2—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék nevében mint kiküldött eljáró bíró közhírré teszem, hogy a tóbiási (táblási) általános hártagosítási ügyben az előmunkálatok megkezdésére, úgy mint a képviselőlet rendezése mérnök választás és a költség előirányzat elkészítése végett a tárgyalási határnapot **1890 évi szeptember hó 10-ik napjának mindenkor délelőtt 9 órájára** Tobiás (Táblás) község iroda helyiségébe tüzöm ki, melyre az összes érdekelteket hirdetményileg, azon figyelemztetéssel hívom meg, hogy meg nem jelenésük a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék nevében.

Erzsébetváros, 1890 június 6-án.

Incze Domokos,
eljáró bíró.

Mihaile Manchen, vársătoriu de campane

(Clopote)

și de construc-
țiunea cea mai
nouă

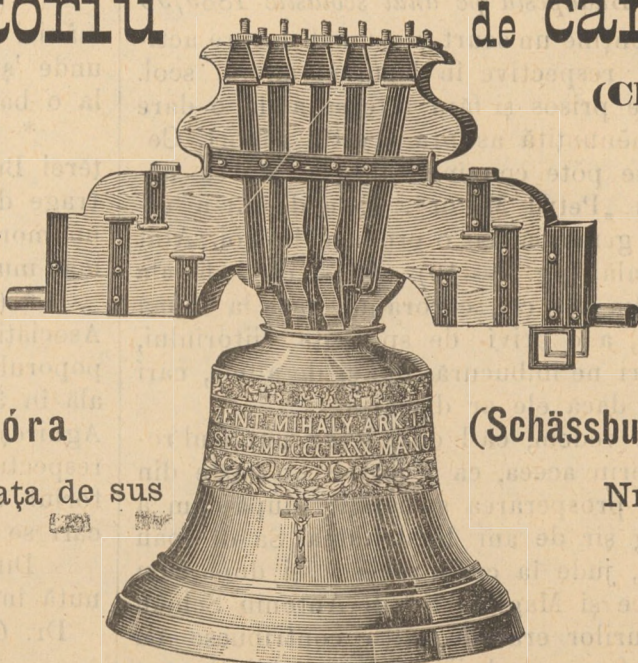
în Sighișoara

piața de sus

cu sul
sucitoriu

(Schässburg - Segesvár)

Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a **liferă și repară clopote** de tótă mărimea cu coróna de stăjar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeituează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primi și în rate.

[270] 9—12